

Investigating the role of sports facilities and physical education teacher knowledge in promoting motor literacy among female students

Sahar Khosravi¹ - Mehran Ahadi^{**2} - Behzad Divkan³

1. Master's degree, Department of Physical Education and Sport Sciences, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran
2. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran
3. Assistant Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, ET.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran

(Received: 2025/05/24; Accepted: 2025/08/03)

Abstract

This research aimed to investigate the role of sports facilities and physical education teacher knowledge in promoting motor literacy among female students. The research adopted a qualitative approach based on thematic analysis. Data were collected through semi-structured interviews with 14 experts in physical education and sports and then analyzed using MAXQDA 2024 software. The results identified 52 open codes, which were categorized into 10 core themes. These themes broadly fell into three main dimensions: "dimensions related to sports facilities," "dimensions related to physical education teacher knowledge," and "dimensions related to students' motor literacy." The thematic content analysis of the interviews revealed 52 initial propositions with a total frequency of 179. Based on the results, the overarching theme of teachers' specialized knowledge had the highest importance coefficient of 25. Within the dimension of students' motor literacy, the concept of facilities and their accessibility showed an importance coefficient of 17. Furthermore, regarding the facilities dimension, the concept of components related to officials had the highest importance coefficient of 29. This study indicates that strengthening physical education teachers' knowledge and improving sports facilities are key to enhancing female students' motor literacy. It is recommended that teacher training programs focus on modern methods and that increased budgets be allocated for sports infrastructure.

Keywords:

Motor Literacy, Sports Facilities, Teacher Training, Motor Skills, Cultural Impacts.

---

* Corresponding Author; E-mail: mehran.ahadi@iau.ac.ir,

بررسی نقش امکانات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی در ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان دختر

سحر خسروی^۱ - مهران احدی^{۲*} - بهزاد دیوکان^۳

۱. کارشناسی ارشد، گروه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، ۲. استادیار،

گروه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴، تاریخ تصویب: ۱۴۰۴/۰۵/۱۳)

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی نقش امکانات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی در ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان دختر انجام شد. رویکرد پژوهش کیفی و مبتنی بر پارادایم تحلیل مضمون است که داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با ۱۴ نفر از متخصصان حوزه تربیت‌بدنی و ورزش جمع‌آوری و با استفاده از نرم‌افزار Maxqda 2024 تحلیل شد. طبق نتایج این مطالعه ۵۲ کد باز شناسایی و به ۱۰ مضمون محوری دسته‌بندی شدند. این مضامین به‌طور کلی در سه بعد اصلی شامل "ابعاد مربوط به تسهیلات ورزشی"، "ابعاد مربوط به دانش معلمان تربیت‌بدنی" و "ابعاد مربوط به سواد حرکتی دانش‌آموزان" قرار گرفتند. تحلیل محتوی تماتیک مصاحبه‌ها نشان داد که ۵۲ گزاره اولیه با مجموع فراوانی ۱۷۹ کشف و احصاء گردید. بر اساس نتایج، مضمون فراگیر دانش تخصصی معلمان با ضریب اهمیت ۲۵، در بعد مضمون سواد حرکتی دانش‌آموزان مفهوم تسهیلات و زمینه استفاده از آنها با ضریب اهمیت ۱۷، و در بعد تسهیلات مفهوم مؤلفه‌های مربوط به مسئولین با ضریب اهمیت ۲۹ بیشترین ضرایب اهمیت را برخوردار بودند. این تحقیق نشان می‌دهد که تقویت دانش معلمان تربیت‌بدنی و بهبود تسهیلات ورزشی، کلید ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان دختر است. پیشنهاد می‌شود برنامه‌های آموزشی معلمان با تمرکز بر روش‌های نوین و افزایش بودجه برای زیرساخت‌های ورزشی اجرا شود.

واژه‌های کلیدی

سواد حرکتی، تسهیلات ورزشی، آموزش معلمان، مهارت‌های حرکتی، تأثیرات فرهنگی.

مقدمه

سواد حرکتی به‌عنوان توانایی انجام مهارت‌های بنیادین حرکتی مانند دویدن، پریدن و پرتاب کردن، همراه با درک شناختی و انگیزشی برای مشارکت ایمن و مؤثر در فعالیت‌های بدنی تعریف می‌شود (۱). این مفهوم به دلیل نقش کلیدی‌اش در ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان، به‌ویژه در دوره کودکی و نوجوانی، در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است (۲). سواد حرکتی با تقویت مهارت‌های جسمانی و اجتماعی، مشارکت پایدار در فعالیت‌های بدنی را تسهیل کرده و به رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان در محیط‌های آموزشی کمک می‌کند (۱، ۳). در مدارس، درس تربیت‌بدنی با هدف توسعه سواد حرکتی، بستری برای بهبود توانایی‌های حرکتی و تقویت تاب‌آوری جسمانی و روانی فراهم می‌آورد (۴). این امر به‌ویژه در نظام آموزشی ایران، که تربیت‌بدنی را به‌عنوان یکی از ارکان اصلی برنامه‌های درسی می‌شناسد، اهمیت ویژه‌ای دارد (۱، ۳).

دو عامل کلیدی در توسعه سواد حرکتی نقش دارند: دانش معلمان تربیت‌بدنی و کیفیت تسهیلات ورزشی. دانش معلمان در طراحی فعالیت‌های متناسب با نیازهای رشدی دانش‌آموزان و استفاده از روش‌های آموزشی مؤثر، برای ارتقای مهارت‌های حرکتی و انگیزه مشارکت حیاتی است (۴، ۷). کمبود دانش تخصصی می‌تواند اثربخشی برنامه‌های تربیت‌بدنی را کاهش داده و حتی به آسیب‌های جسمانی منجر شود (۷). از سوی دیگر، تسهیلات ورزشی شامل فضاها و تجهیزات استاندارد، بستری برای اجرای ایمن فعالیت‌های بدنی

فراهم می‌کنند (۵). با این حال، بسیاری از مدارس ایران از نظر دسترسی به امکانات ورزشی استاندارد با کمبود مواجه‌اند که مانع توسعه سواد حرکتی می‌شود (۶).

با وجود اهمیت تسهیلات ورزشی، شواهد پژوهشی حاکی از آن است که بسیاری از مدارس از نظر تجهیز به امکانات استاندارد ورزشی در وضعیت مطلوبی قرار ندارند (۶). این مسئله می‌تواند مانعی جدی برای ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان باشد. از سوی دیگر، نقش دانش معلمان در ارتقای مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان نیز به‌کرات در مطالعات تأکید شده است (۴). نبود دانش کافی در زمینه سواد حرکتی، می‌تواند علاوه بر کاهش اثربخشی فعالیت‌های تربیت‌بدنی، موجب بروز آسیب‌های جسمانی یا کاهش انگیزه دانش‌آموزان برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی شود (۷).

همچنین گسترش رسانه‌های اجتماعی و کاهش میزان تحرک بدنی در میان دانش‌آموزان، سبب کاهش چشمگیر مهارت‌های حرکتی و افزایش چاقی در سنین پایین شده است (۸). با اینکه امروزه دسترسی معلمان به منابع آموزشی مرتبط با سواد حرکتی افزایش یافته، اما همچنان دانش کاربردی معلمان در این حوزه رشد محسوسی نداشته است. از این‌رو شناسایی دقیق و علمی ابعاد مؤثر بر توسعه سواد حرکتی، به‌ویژه در میان دانش‌آموزان دختر، ضرورتی انکارناپذیر دارد.

اهمیت سواد حرکتی در ارتباط آن با فعالیت بدنی و مشارکت ورزشی نهفته است. فعالیت بدنی منظم از طریق بهبود سلامت جسمانی، پیشگیری از بیماری‌ها

و کاهش مشکلات فیزیکی مانند ناهنجاری‌های ستون فقرات، به ارتقای کیفیت زندگی دانش‌آموزان کمک می‌کند (۱۲، ۱۴). مشارکت ورزشی، به‌ویژه در قالب فعالیت‌های رقابتی و هدفمند، انگیزه دانش‌آموزان را برای فعالیت بدنی افزایش داده و تعاملات اجتماعی و ارتباطات بین فردی را بهبود می‌بخشد (۴، ۱۵). با این حال، گسترش رسانه‌های اجتماعی و سبک زندگی کم‌تحرک، مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان را کاهش داده و مشکلات سلامتی مانند چاقی را در سنین پایین افزایش داده است (۸). این مسائل ضرورت تقویت سواد حرکتی در برنامه‌های آموزشی مدارس را برجسته می‌کند، زیرا سواد حرکتی پایه‌ای برای ترویج فعالیت بدنی پایدار و کاهش مشکلات جسمانی و روانی است (۱۳، ۱۵).

در سال‌های اخیر، پژوهش‌های متعددی به بررسی وضعیت تربیت‌بدنی مدارس، سطح فعالیت بدنی دانش‌آموزان و نقش عوامل محیطی و فردی بر رفتارهای حرکتی پرداخته‌اند و پیشینه پژوهشی بر اهمیت این عوامل تأکید دارد. مهدی‌نژاد و همکاران (۲۰۲۳) عملکرد روانی-حرکتی را به مهارت‌های حرکتی مرتبط دانستند و بر تحلیل دقیق آن‌ها برای بهبود نتایج ورزشی تأکید کردند (۹). کورل و جکندراپ (۲۰۰۸) و هوگز و بارتلت (۲۰۰۲) نقش محیط ورزشی و عملکرد مربی را در موفقیت فعالیت‌های ورزشی برجسته کردند (۱۱). لیموچی و همکاران (۱۲) عوامل محیطی و عملکرد مربی را در نتایج ورزشی مؤثر دانستند. حسنی و همکاران (۲۰۱۹) و عبدالله‌پور (۱۵) بر نقش فعالیت بدنی در بهبود

سلامت جسمانی و روانی تأکید کردند (۱۳). بخشی ضیایی و همکاران (۲۰۰۶) کاهش تحرک را عامل مشکلات فیزیکی مانند ناهنجاری‌های ستون فقرات دانستند که با برنامه‌ریزی مناسب قابل جبران است (۱۴). با این حال، مطالعات کمی به‌طور همزمان تأثیر تسهیلات ورزشی و دانش معلمان را بر سواد حرکتی بررسی کرده‌اند. حسنی و همکاران (۲۰۱۹) اشاره کردند که سلامت جسمانی و روانی انسان‌ها از دیرباز اهمیت ویژه‌ای داشته است و این اهمیت در دنیای مدرن افزایش یافته است (۱۳). به‌ویژه در دانش‌آموزان، کاهش تحرک و فعالیت‌های بدنی می‌تواند منجر به مشکلات جسمی و روحی شود. موسوی راد و کشاورز (۲۰۱۵) تأکید کردند که توجه به فعالیت‌های ورزشی و اوقات فراغت دانش‌آموزان برای تأمین سلامت جسمانی و روانی آن‌ها ضروری است (۱۵).

با این وجود، اغلب این پژوهش‌ها به‌صورت تک‌عاملی انجام شده‌اند و کمتر مطالعه‌ای به‌صورت همزمان تأثیر مؤلفه‌های زیرساختی مانند تسهیلات ورزشی و عوامل دانشی مانند سطح آگاهی معلمان را بر سواد حرکتی دانش‌آموزان مورد توجه قرار داده است. به‌ویژه در مورد دانش‌آموزان دختر، خلأ پژوهش‌های جامع و مسئله محور که با رویکرد کیفی به تبیین عمیق این روابط بپردازند، مشهود است و همین امر ضرورت انجام پژوهش‌های نوآورانه را دوچندان می‌سازد. تمرکز بر دانش‌آموزان دختر به دلیل ملاحظات فرهنگی و اجتماعی در ایران ضروری است. محدودیت‌های فرهنگی، اجتماعی و زیرساختی، دسترسی دختران به امکانات ورزشی و مشارکت فعال

فضاهای ورزشی استاندارد، فرسودگی تجهیزات و آموزش ناکافی معلمان، موانع اصلی توسعه سواد حرکتی هستند (۶، ۷). این پژوهش با رویکرد کیفی و تحلیل مضمون، موانع و عوامل تسهیل‌گر توسعه سواد حرکتی را شناسایی می‌کند تا با ارائه راهکارهای عملی، به بهبود کیفیت تربیت‌بدنی، کاهش شکاف جنسیتی و تحقق اهداف اسناد بالادستی کمک کند.

بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف شناسایی ابعاد مؤثر تسهیلات ورزشی و دانش معلمان بر ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز انجام شده است. این پژوهش در تلاش است تا با استفاده از رویکرد کیفی و تحلیل مضمون، به درکی عمیق از تجربیات، دیدگاه‌ها و باورهای ذی‌نفعان حوزه آموزش تربیت‌بدنی (شامل معلمان، مدیران، و کارشناسان ورزشی) در رابطه با موانع و عوامل تسهیل‌گر در ارتقای سواد حرکتی دست یابد. نتایج حاصل می‌تواند زمینه‌ساز طراحی مداخلات مؤثر برای بهبود کیفیت ورزش مدارس و توسعه مهارت‌های حرکتی دختران دانش‌آموز در سطوح مختلف باشد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از منظر هدف، در زمره تحقیقات کاربردی قرار می‌گیرد و از نظر ماهیت و روش، با رویکرد کیفی انجام شده است. در بخش کیفی، مشارکت‌کنندگان این پژوهش در بخش کیفی شامل اعضای هیئت‌علمی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، معلمان با تجربه تربیت‌بدنی در مدارس دخترانه، کارشناسان آموزش و پرورش، مدیران مدارس، و متخصصان حوزه

در فعالیت‌های بدنی را دشوار کرده و شکاف جنسیتی را تشدید می‌کند (۶). ارتقای سواد حرکتی دختران می‌تواند نابرابری‌های جنسیتی را کاهش داده، سلامت جسمانی و روانی را بهبود بخشد و اعتمادبه‌نفس و مشارکت اجتماعی آن‌ها را در چارچوب ارزش‌های فرهنگی ایران تقویت کند.

مسئله اصلی اینجاست که علیرغم شناخت نسبی از اهمیت تربیت‌بدنی در فرآیند رشد حرکتی و اجتماعی کودکان، عوامل مؤثر بر تحقق اهداف تربیت‌بدنی مدارس در ایران هنوز به‌طور جامع شناسایی نشده‌اند. به‌ویژه، درک ناکافی از چگونگی اثرگذاری تسهیلات ورزشی و دانش معلمان بر توسعه سواد حرکتی، باعث شده است که سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های اجرایی در این حوزه، از اثربخشی لازم برخوردار نباشند. در نتیجه، نیاز است تا ابعاد و مؤلفه‌های دقیق و عینی این عوامل از طریق پژوهش‌های میدانی و تحلیل‌های نظام‌مند شناسایی شوند.

با وجود اهمیت روزافزون سواد حرکتی به عنوان یکی از شاخص‌های کلیدی در رشد و تربیت‌بدنی دانش‌آموزان، به‌ویژه در دوره ابتدایی، بخش عمده‌ای از پژوهش‌های داخلی عمدتاً بر وضعیت فعالیت بدنی یا اجرای درس تربیت‌بدنی متمرکز بوده‌اند و کمتر به ابعاد ساختاری و دانشی تأثیرگذار بر رشد سواد حرکتی پرداخته‌اند. کمبود مطالعات جامع درباره تأثیر هم‌زمان تسهیلات ورزشی و دانش معلمان بر سواد حرکتی دانش‌آموزان دختر در ایران، ضرورت این پژوهش را نشان می‌دهد. مشکلات زیرساختی مانند کمبود

خصوص توسعه سواد حرکتی دانش آموزان دختر، تخصص و تجربه لازم در خصوص فعالیت‌های آکادمیکی و اجرایی و نگارش کتاب و تهیه محتواهای علمی در حوزه سواد حرکتی بود. جدول (۱) نشان دهنده اعضای مشارکت کننده در تحقیق است.

تسهیلات ورزشی است که در زمینه سواد حرکتی دانش‌آموزان، دانش حرفه‌ای معلمان و امکانات ورزشی دارای تجربه و دانش تخصصی می‌باشند. معیار برای انتخاب مشارکت‌کنندگان، پژوهش‌های انجام شده در این حوزه توسط آنان، فعالیت‌های اجرایی و تجربی در

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت شناختی مشارکت‌کنندگان در تحقیق

ردیف	جنسیت	تحصیلات	رشته تحصیلی	پست / مرتبه
P1	مرد	دکتری	آسیب‌شناسی	مدرس دانشگاه
P2	مرد	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	دبیر تربیت‌بدنی مدارس کودکان استثنائی
P3	مرد	دکتری تخصصی	علوم تربیتی	مدرس دانشگاه
P4	زن	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	مدرس دانشگاه
P5	مرد	کارشناسی ارشد	آسیب‌شناسی	مدیر مرکز ورزشی کودکان
P6	مرد	دکتری تخصصی	فیزیولوژی	دبیر تربیت‌بدنی تهران
P7	زن	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	مدرس دانشگاه
P8	مرد	دکتری تخصصی	مدیریت ورزشی	مدرس دانشگاه
P9	مرد	دکتری تخصصی	آ.پ.استثنائی	مدرس دانشگاه در حوزه کودکان استثنائی، مدرس دوره فعالیت‌های بدنی در دانش آموزان اوتیسم
P10	زن	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	مدرس دانشگاه
P11	مرد	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه تربیت‌بدنی
P12	مرد	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	پژوهشگر حوزه سواد حرکتی
P13	خانم	کارشناسی	تربیت‌بدنی	مسئول کمیته بازی کودک و والد کشور
P14	مرد	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	استادیار پژوهشگاه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی
P15	مرد	دکتری تخصصی	رفتار حرکتی	مدرس دانشگاه

شناسایی، تحلیل و گزارش مضامین نهفته در داده‌ها به کار می‌رود. این روش تحلیلی بر مبنای حرکت مستمر و بازگشتی میان داده‌های خام، کدهای استخراج شده و مضامین شکل گرفته عمل می‌کند و پژوهشگر را قادر می‌سازد تا با کاوش عمیق در داده‌ها، به درک جامعی از پدیده مورد مطالعه برسد. چنان‌که بخت‌آزمای بناب و منتظرخراسان (۲۰۱۷) بیان داشتند، تحلیل مضمون فرایندی پویا و غیرخطی است که در آن مراحل مختلف تحلیل به صورت هم‌زمان و در تعامل با یکدیگر پیش می‌روند. در این پژوهش، برای سهولت در مدیریت

انتخاب ۱۵ نفر از مشارکت‌کنندگان به روش نمونه‌گیری هدفمند و مبتنی بر روش گلوله برفی صورت گرفت و فرایند گردآوری داده‌ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. بدین صورت که در مصاحبه سیزدهم تمامی مقولات و مفاهیم در خصوص احصاء مفهوم اصلی صورت گرفت و محقق جهت اطمینان ۲ مصاحبه دیگر انجام داد و ۱۵ مصاحبه انجام شد و اشباع نظری از لحاظ معنایی و مفهومی صورت گرفت. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده، از روش تحلیل مضمون استفاده شد. تحلیل مضمون یکی از رویکردهای رایج در پژوهش‌های کیفی است که برای

مشترک در قالب مقوله‌های مفهومی یا موضوعی طبقه‌بندی شدند. در گام بعدی، پژوهشگر با بررسی روابط میان مفاهیم و مقوله‌ها، مضامین اصلی تحقیق را استخراج نمود و به ساختار مفهومی نهایی دست یافت. به منظور ارتقاء اعتبار تحلیل کیفی، اقداماتی همچون بازبینی مکرر کدها، مشارکت خبرگان در ارزیابی یافته‌ها، و تطبیق نتایج با ادبیات علمی مرتبط به کار گرفته شد. همچنین برای سنجش اعتبار تحلیل، معیارهایی نظیر انسجام منطقی میان داده‌ها و تفاسیر، و دقت در استنتاج مفاهیم، مدنظر قرار گرفت. این فرآیند با هدف تولید داده‌هایی معتبر، قابل اعتماد و علمی، در چارچوبی منسجم دنبال شد (۱۷).

یافته‌ها

جدول ۲. نتایج مرحله کدگذاری باز

ردیف	نکات کلیدی	کد	مرجع
۱		اختصاص بودجه کافی برای تهیه تسهیلات ورزشی	مصاحبه ۱
۲	نکته اصلی در تسهیلات ورزش دانش‌آموزان اختصاص بودجه کافی برای تهیه تسهیلات ورزشی است و نکته مهم دیگر، توجه مسئولان آموزشی به امکانات ورزشی	توجه مسئولان آموزشی به امکانات ورزشی	مصاحبه ۱
۳	به امکانات ورزشی و ایمن‌سازی فضا و تجهیزات ورزشی مدارس است	توجه مسئولان آموزشی به ایمن‌سازی فضاهای ورزشی مدارس	مصاحبه ۱
۴		توجه مسئولان آموزشی به ایمن‌سازی تجهیزات ورزشی مدارس	مصاحبه ۱
۵	دانش، تخصص و تجربه مسئولین آموزش در زمینه ورزش و تسهیلات ورزشی نیز باید در سطحی باشد که بتواند در این زمینه مؤثر واقع شود.	دانش، تخصص و تجربه مسئولین آموزش در زمینه ورزش و تسهیلات ورزشی	مصاحبه ۱
۶	همکاری و مشارکت معلمان برای تهیه تسهیلات ورزش و اقدامات آن‌ها	همکاری و مشارکت معلمان برای تهیه تسهیلات ورزشی	مصاحبه ۲
۷	برای تهیه تسهیلات استاندارد	اقدامات معلمان برای تهیه تسهیلات استاندارد	مصاحبه ۲
۸	دانش و آگاهی آنها (معلمان) از این تسهیلات استاندارد هم عامل بسیار مهمی است.	دانش و آگاهی معلمان از تسهیلات ورزشی استاندارد	مصاحبه ۲
۹	تهیه چمن مصنوعی برای حیاط مدرسه می‌تواند برای انجام بازی‌های ورزشی مؤثر باشد به طوری که که تمامی مساحت حیاط را پوشش خواهد داد و سطح کاربری‌های متفاوتی را خواهد داشت	تهیه چمن مصنوعی برای حیاط مدرسه جهت انجام بازی‌های ورزشی	مصاحبه ۳

داده‌ها و انجام تحلیل نظام‌مند، از نرم‌افزار تخصصی MAXQDA بهره گرفته شد (۱۷).

فرایند تحلیل داده‌های کیفی این پژوهش به صورت مرحله‌ای و نظام‌مند انجام شد. در نخستین گام، مصاحبه‌های انجام‌شده با دقت پیاده‌سازی و بر اساس سؤالات تحقیق سامان‌دهی شدند. سپس جملات معنادار استخراج گردیده و در جدول‌هایی منظم ثبت شدند. در ادامه، مرحله کدگذاری آغاز شد که نخستین بخش آن کدگذاری باز بود. در این مرحله، پژوهشگر با ذهنی باز و بدون پیش‌فرض، به شناسایی مفاهیم از دل داده‌ها پرداخت و واحدهای معنادار را با برچسب‌های مفهومی مشخص نمود. هدف این مرحله، خرد کردن داده‌ها به اجزای مفهومی و دستیابی به مفاهیم اولیه بود. پس از آن، مفاهیم مشابه بر اساس محتوای

ردیف	نکات کلیدی	کد	مرجع
۱۰	مهیا کردن زیرساخت مناسب برای نصب تجهیزات ورزشی باید قبل از تهیه تجهیزات مد نظر قرار گیرد	مهیا کردن زیرساخت مناسب برای نصب تجهیزات ورزشی	مصاحبه ۳
۱۱	باید محدودیت‌های مربوط به ساعت‌های ورزش و فعالیت حرکتی و جسمانی دانش آموزان کاهش پیدا کنند چون مانعی برای کمتر شدن فعالیت فیزیکی آنهاست	کاهش محدودیت‌های مربوط به ساعت‌های ورزش و فعالیت حرکتی و جسمانی دانش آموزان	مصاحبه ۴
۱۲	بی‌توجهی به پیش‌شرط‌ها و اولویت‌ها در برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به ورزش در مدارس هم مانعی برای مهیا کردن این تسهیلات است	توجه به پیش‌شرط‌ها و اولویت‌ها در برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به ورزش در مدارس	مصاحبه ۴
۱۳	باید یک سیستم نظارت و ارزشیابی مطلوب هم روی فعالیت‌های حرکتی و ورزش دانش آموزان وجود داشته باشد که در حال حاضر کمتر شاهد آن هستیم	وجود یک سیستم نظارت و ارزشیابی مطلوب روی فعالیت‌های حرکتی و ورزش دانش آموزان	مصاحبه ۴
۱۴	علاوه بر مشکل تأمین مالی و بودجه، نبود برنامه‌ریزی برای مدیریت اوقات فراغت خارج مدرسه دانش آموزان هم باید رفع شود.	برنامه‌ریزی برای مدیریت اوقات فراغت خارج مدرسه دانش آموزان	مصاحبه ۵
۱۵	عامل تأثیرگذار دیگری هم که قابل ذکر است مشکل عدم تخصص و تجربه کافی مسئولان رده‌بالای تصمیم‌گیر است که سال به سال کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد و باید بیشتر روی آن کار شود.	انتصاب مسئولان رده‌بالای تصمیم‌گیر متخصص و باتجربه	مصاحبه ۵
۱۶	باید اعتبار کافی به بخش مسابقات دانش‌آموزی تخصیص داده شود	تخصیص اعتبار کافی به بخش مسابقات دانش‌آموزی	مصاحبه ۶
۱۷	باید به نخبه پروری در ورزش توجه لازم وجود داشته باشد و روی ورزش قهرمانی تمرکز شود	توجه به نخبه پروری ورزشی	مصاحبه ۶
۱۸	تمرکز بر ورزش قهرمانی	تمرکز بر ورزش قهرمانی	مصاحبه ۶
۱۹	جدا از اختصاص اعتبار، ارتقای انگیزه و نگرش دبیران ورزش مدارس هم مهم است	ارتقای انگیزه و نگرش دبیران ورزش مدارس	مصاحبه ۷
۲۰	لازم است بستر مناسب برای به‌روزرسانی دانش و مهارت دبیران ورزش مهیا شود	مهیا کردن بستر مناسب برای به‌روزرسانی دانش و مهارت دبیران ورزش	مصاحبه ۸
۲۱	خود دبیران ورزش در زمینه کسب دانش و تخصص بیشتر هم باید عملکرد مناسبی داشته باشند تا شاهد کاهش عملکرد پس از استخدام آنها نباشیم.	عملکرد دبیران ورزش در زمینه کسب دانش و تخصص بیشتر	مصاحبه ۹
۲۲	آنها نباشیم.	جلوگیری از کاهش عملکرد پس از استخدام دبیران ورزش	مصاحبه ۹
۲۳	رعایت سلسله‌مراتب و همکاری درون‌سازمانی در زمینه تهیه تسهیلات ورزشی نباید کمرنگ شود و این هم عامل مهمی برای پرسش شماسست.	رعایت سلسله‌مراتب و همکاری درون‌سازمانی در زمینه تهیه تسهیلات ورزشی	مصاحبه ۹
۲۴	وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به شغل معلمی و دانش و مهارت برای انجام این شغل بسیار اهمیت دارد	وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به شغل معلمی	مصاحبه ۱
۲۵	مهارت برای انجام این شغل بسیار اهمیت دارد	وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به دانش و مهارت برای انجام این شغل	مصاحبه ۱
۲۶	معلمان بایستی از منابع و برنامه‌های آموزشی مختلف بهره‌گیری و استفاده کنند	بهره‌گیری معلمان از منابع و برنامه‌های آموزشی مختلف	مصاحبه ۲
۲۷	باید خانواده‌ها و حتی خود دانش‌آموزها عملکرد معلمان را ارزشیابی کنند و بازخورد بدهند اما عملاً شاهد این همکاری نیستیم	ارزشیابی عملکرد معلمان توسط خانواده‌ها	مصاحبه ۲
۲۸	مشارکت شهرداری‌ها باید در زمینه ارائه تسهیلات ورزشی به مدارس مشارکت قوی داشته باشند	مشارکت شهرداری‌ها در زمینه ارائه تسهیلات ورزشی به مدارس	مصاحبه ۳

ردیف	نکات کلیدی	کد	مرجع
۳۰	باید بین سازمان‌های متولی ورزش هم هماهنگی لازم را ببینیم.	هماهنگی بین سازمان‌های متولی ورزش	مصاحبه ۳
۳۱	دانش‌آموزها و والدینشان نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی باید	انگیزه والدین دانش‌آموزها نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی	مصاحبه ۴
۳۲	انگیزه داشته باشند و به آن اهمیت بدهند.	انگیزه دانش‌آموزها نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی	مصاحبه ۴
۳۳	ضمن اینکه بعضی از خانواده‌ها فرهنگ لازم برای افزایش تحرک و سواد حرکتی دانش‌آموزان را ندارند	فرهنگ خانواده برای افزایش تحرک و سواد حرکتی دانش‌آموزان	مصاحبه ۴
۳۴	تلاش دانش‌آموزها به‌منظور کسب سواد حرکتی هم عامل مهمی است	تلاش دانش‌آموزان برای کسب سواد حرکتی	مصاحبه ۴
۳۵	هزینه‌بر بودن تهیه تسهیلات ورزشی مانعی برای پیشرفت در این زمینه است	هزینه‌بر بودن تهیه تسهیلات ورزشی	مصاحبه ۵
۳۶	بازی‌های کامپیوتری و فضای مجازی نباید جایگزین تحرک و فعالیت حرکتی دانش‌آموزها شود	توجه به تحرک و فعالیت حرکتی به‌جای بازی‌های کامپیوتری و فضای مجازی توسط دانش‌آموزان	مصاحبه ۵
۳۷	استفاده مطلوب و بدون برنامه از تسهیلات ورزشی دانش‌آموزان دختر هم روی سواد حرکتی آنها تأثیر دارد	تأثیر استفاده مطلوب و بدون برنامه از تسهیلات ورزشی دانش‌آموزان دختر	مصاحبه ۶
۳۸	البته انگیزه دانش‌آموزهای دختر نسبت به پسرها کمتر است و خودشان هم باید فعالیت و انگیزه بیشتری نشان بدهند	تفاوت انگیزه دانش‌آموزهای دختر نسبت به دانش‌آموزان پسر	مصاحبه ۶
۳۹	به نظر نباید به محض تعطیل شدن مدارس امکان استفاده از تسهیلات ورزشی هم از بین برود و باید این تسهیلات در اختیار آنها قرار بگیرد	امکان استفاده از تسهیلات ورزشی بعد از تعطیل شدن مدارس	مصاحبه ۷
۴۰	وضعیت معیشت معلمان می‌بایست تأمین شود تا تمرکز لازم بر دانش‌اندوزی و کار آموزش و تربیت داشته باشند	تأمین وضعیت معیشت معلمان جهت افزایش تمرکز آنها بر دانش‌اندوزی	مصاحبه ۸
۴۱	توصیه می‌کنم پاداش خوبی برای معلمان برتر از لحاظ دانش‌اندوزی و	در نظر گرفتن پاداش برای معلمان برتر از لحاظ دانش‌اندوزی	مصاحبه ۹
۴۲	هم به لحاظ افزایش سواد حرکتی دانش‌آموزان در نظر بگیرند	در نظر گرفتن پاداش برای معلمان برتر از لحاظ افزایش سواد حرکتی دانش‌آموزان	مصاحبه ۹
۴۳	انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از سمت معلمان	انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از سمت معلمان	مصاحبه ۱
۴۴	انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از دانش‌آموزان با کسب رضایت والدین آنها را هم باید مجدانه در دستور کار قرار داد و مدیران مدارس باید در این زمینه اقدام کنند.	انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از سمت دانش‌آموزان با کسب رضایت والدین آنها	مصاحبه ۱
۴۵	اقدامات مدیران برای انجام برنامه‌های فوق‌برنامه	اقدامات مدیران برای انجام برنامه‌های فوق‌برنامه	مصاحبه ۱
۴۶	دانش معلم برای توجه همه‌جانبه به وضعیت جسمانی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و بهداشتی دانش‌آموز هم روی ارتقای سواد حرکتی آنها بسیار مؤثر است.	دانش معلم برای توجه همه‌جانبه به وضعیت جسمانی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و بهداشتی دانش‌آموز جهت ارتقای سواد حرکتی آنها	مصاحبه ۳
۴۷	شور و نشاط کلاس‌های درسی برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در کسب دانش مربوط به سواد حرکتی	افزایش شور و نشاط کلاس‌های درسی برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در کسب دانش مربوط به سواد حرکتی	مصاحبه ۴
۴۸	دانش معلم نسبت به تک‌تک دانش‌آموزها و توجه نشان دادن به آنها هم جزو دانش تخصصی آنها محسوب می‌شود	دانش معلم نسبت به تک‌تک دانش‌آموزها و توجه نشان دادن به آنها	مصاحبه ۵
۴۹	پیشنهادم این است که پست مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه سواد حرکتی در کارشناسی استان‌ها ایجاد شود.	ایجاد پست مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه سواد حرکتی در کارشناسی استان‌ها	مصاحبه ۸

ردیف	نکات کلیدی	کد	مرجع
۵۰	پیشنهاد دیگرم این است که برنامه‌های ورزشی مدونی توسط معلم ورزش برای ساعات خارج از مدرسه ارائه شود	ارائه برنامه‌های ورزشی توسط معلم ورزش برای ساعات خارج از مدرسه	مصاحبه ۸
۵۱	نکته دیگر، دانش معلم در زمینه ایجاد انگیزه و اشتیاق لازم برای دانش‌آموز است	دانش معلم در زمینه ایجاد انگیزه و اشتیاق لازم برای دانش‌آموز	مصاحبه ۱
۵۲	مسئولین هم باید ارزشیابی دقیقی از دانش معلمان داشته باشند.	ارزشیابی دقیق مسئولین از دانش معلمان	مصاحبه ۴

نتایج حاصل از کدگذاری باز داده‌های کیفی گردآوری شده با استفاده از ابزار مصاحبه، در جدول ۲ به نمایش گذاشته شده است. تعداد ۳۰ کد باز از میان مفاهیم موجود در مصاحبه‌ها شناسایی شده است.

پس از کشف و استخراج گزاره‌های اولیه و مفاهیم و مقولات اصلی مربوط به هدف اصلی تحقیق مبنی بر «شناسایی ابعاد مؤثر تسهیلات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی بر ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز»

با استفاده از تحلیل کیفی، نتایج یافته‌های تحلیل محتوی تماتیک مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان تحقیق مشاهده گردید که ۵۲ گزاره اولیه با مجموع فراوانی ۱۷۹ کشف و احصاء گردید. در این مرحله با مقایسه کدهای باز و مشاهده شباهت و الگوی خاص بین آنها، یک کد محوری تعریف شده است. نتایج حاصل از این مرحله در شکل ۱ و جدول ۳ ارائه شده است.

شکل ۱. ماتریس شنون مضامین سازمان دهنده (محوری) و فراگیر

جدول ۳. شناسایی مضامین سازمان دهنده (محوری) و فراگیر ابعاد مؤثر تسهیلات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی بر ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز

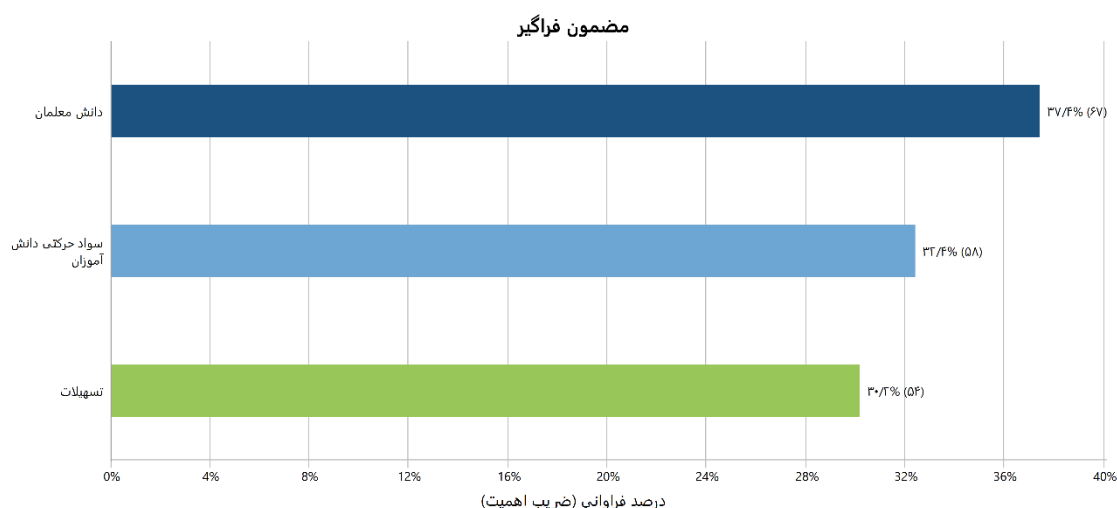
مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده (محوری)	کدهای باز
ابعاد مربوط به تسهیلات	مؤلفه‌های مربوط به مسئولین	اختصاص بودجه کافی برای تهیه تسهیلات ورزشی
		توجه مسئولان آموزشی به امکانات ورزشی
		توجه مسئولان آموزشی به ایمن‌سازی فضاهای ورزشی مدارس
		توجه مسئولان آموزشی به ایمن‌سازی تجهیزات ورزشی مدارس

مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده (محوری)	کدهای باز
		دانش، تخصص و تجربه مسئولین آموزش در زمینه ورزش و تسهیلات ورزشی
		توجه به پیش‌شرط‌ها و اولویت‌ها در برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به ورزش در مدارس
		وجود یک سیستم نظارت و ارزشیابی مطلوب روی فعالیت‌های حرکتی و ورزش دانش‌آموزان
		انتصاب مسئولان رده‌بالای تصمیم‌گیر متخصص و باتجربه
		تخصیص اعتبار کافی به بخش مسابقات دانش‌آموزی
		توجه به نخبه پروری ورزشی
		تمرکز بر ورزش قهرمانی
		رعایت سلسله‌مراتب و همکاری درون‌سازمانی در زمینه تهیه تسهیلات ورزشی
		مشارکت شهرداری‌ها در زمینه ارائه تسهیلات ورزشی به مدارس
		هماهنگی بین سازمان‌های متولی ورزش
		ایجاد پست مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه سواد حرکتی در کارشناسی استان‌ها
		همکاری و مشارکت معلمان برای تهیه تسهیلات ورزشی
		اقدامات معلمان برای تهیه تسهیلات استاندارد
		دانش و آگاهی معلمان از تسهیلات ورزشی استاندارد
		تهیه چمن مصنوعی برای حیاط مدرسه جهت انجام بازی‌های ورزشی
		مهیا کردن زیرساخت مناسب برای نصب تجهیزات ورزشی
		ارتقای انگیزه و نگرش دبیران ورزش مدارس
		وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به شغل معلمی
		وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به دانش و مهارت برای انجام این شغل
		بهره‌گیری معلمان از منابع و برنامه‌های آموزشی مختلف
		تأمین وضعیت معیشت معلمان جهت افزایش تمرکز آنها بر دانش‌اندوزی
		در نظر گرفتن پاداش برای معلمان برتر از لحاظ دانش‌اندوزی
		در نظر گرفتن پاداش برای معلمان برتر از لحاظ افزایش سواد حرکتی دانش‌آموزان
		انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از سمت معلمان
		دانش معلم برای توجه همه‌جانبه به وضعیت جسمانی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و بهداشتی دانش‌آموز جهت ارتقای سواد حرکتی آنها
		افزایش شور و نشاط کلاس‌های درسی برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در کسب دانش مربوط به سواد حرکتی
		دانش معلم نسبت به تک‌تک دانش‌آموزها و توجه نشان دادن به آنها
		ارائه برنامه‌های ورزشی توسط معلم ورزش برای ساعات خارج از مدرسه
		مهیا کردن بستر مناسب برای به‌روزرسانی دانش و مهارت دبیران ورزش
		عملکرد دبیران ورزش در زمینه کسب دانش و تخصص بیشتر
		دانش معلم در زمینه ایجاد انگیزه و اشتیاق لازم برای دانش‌آموز
		ارزشیابی دقیق مسئولین از دانش معلمان
		جلوگیری از کاهش عملکرد پس از استخدام دبیران ورزش
		ارزشیابی عملکرد معلمان توسط خانواده‌ها
		ارزشیابی عملکرد معلمان توسط دانش‌آموزها
مؤلفه‌های مربوط به معلمان در خصوص تسهیلات		
مؤلفه‌های زیرساختی مربوط به تسهیلات		
انگیزه و عملکرد دانشی معلمان		
ابعاد مربوط به دانش معلمان		
دانش تخصصی معلمان		
نظارت بر عملکرد معلمان		

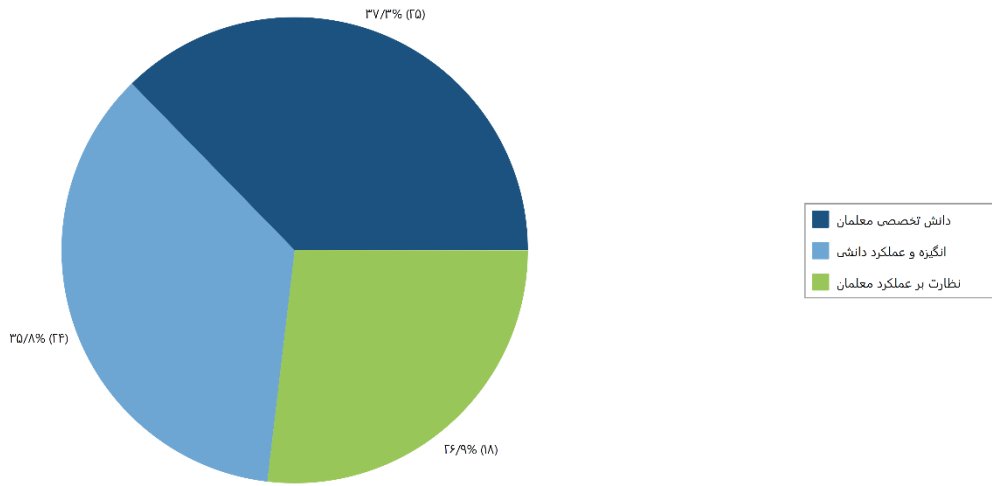
مضمون فراگیر	مضمون سازمان دهنده (محوری)	کدهای باز
مؤلفه‌های مربوط به سواد حرکتی دانش‌آموزان	مؤلفه‌های مربوط به افزایش فعالیت‌های حرکتی دانش‌آموزان	کاهش محدودیت‌های مربوط به ساعات‌های ورزش و فعالیت حرکتی و جسمانی دانش‌آموزان برنامه‌ریزی برای مدیریت اوقات فراغت خارج مدرسه دانش‌آموزان اقدامات مدیران برای انجام برنامه‌های فوق‌برنامه
	مؤلفه‌های مربوط به والدین و خانواده دانش‌آموزان	انگیزه والدین دانش‌آموزها نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی فرهنگ خانواده برای افزایش تحرک و سواد حرکتی دانش‌آموزان
ابعاد مربوط به سواد حرکتی دانش‌آموزان	مؤلفه‌های مربوط به دانش‌آموزان	انگیزه دانش‌آموزها نسبت به فعالیت‌های حرکتی و ورزشی تلاش دانش‌آموزان برای کسب سواد حرکتی توجه به تحرک و فعالیت حرکتی به‌جای بازی‌های کامپیوتری و فضای مجازی توسط دانش‌آموزان تفاوت انگیزه دانش‌آموزهای دختر نسبت به دانش‌آموزان پسر انجام برنامه‌های فوق‌برنامه به‌صورت خودجوش از سمت دانش‌آموزان با کسب رضایت والدین آنها
	مؤلفه‌های مربوط به تسهیلات و زمینه‌ی استفاده از آنها	هزینه‌بر بودن تهیه تسهیلات ورزشی تأثیر استفاده مطلوب و بدون برنامه از تسهیلات ورزشی دانش‌آموزان دختر امکان استفاده از تسهیلات ورزشی بعد از تعطیل شدن مدارس

ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی بر ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز شناخته شد. پس از آن سواد حرکتی دانش‌آموزان و تسهیلات به ترتیب با ۳۲/۴ و ۳۰/۲ درصد از اهمیت برخوردار بودند.

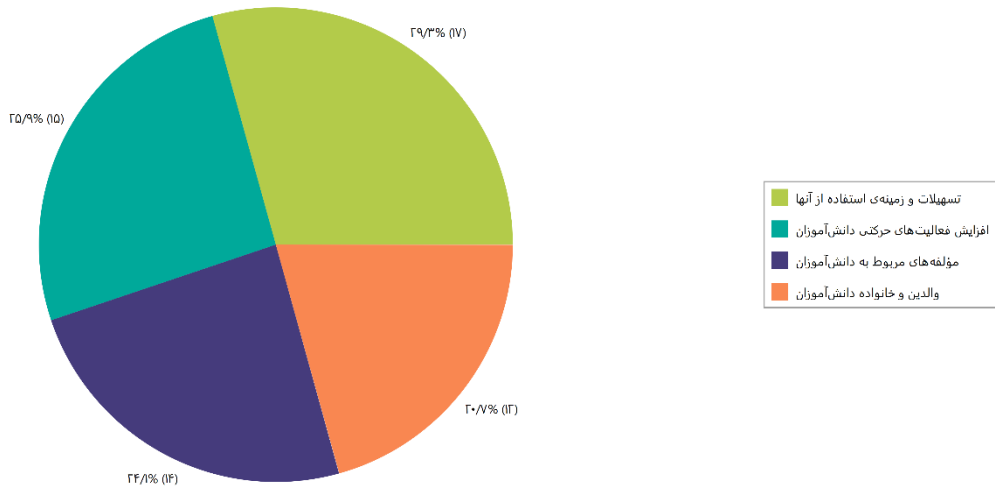
طبق نتایج مضامین اولیه یا کدهای باز بر اساس ۱۰ مضمون محوری (سازمان دهنده) دسته‌بندی شدند و در نهایت ۳ مضمون فراگیر مورد بررسی قرار گرفتند. مضمون فراگیر دانش معلمان با درصد فراوانی ۳۷/۴ درصد به‌عنوان تأثیرگذارترین عامل در تسهیلات

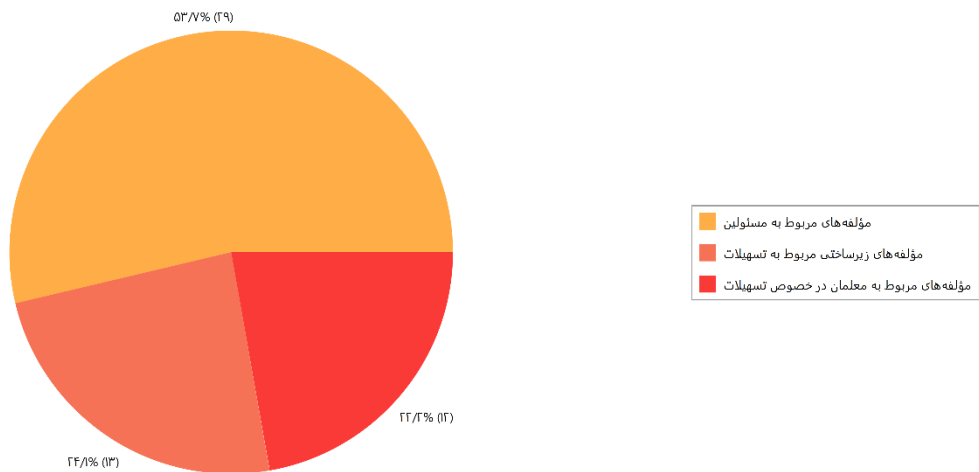
شکل ۲. درصد فراوانی مضمون‌های فراگیر شناسایی شده برای ابعاد مؤثر تسهیلات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی بر ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز

شکل ۳. درصد فراوانی (ضریب اهمیت مضمون فراگیر ابعاد مربوط به دانش معلمان)

شکل ۴. درصد فراوانی (ضریب اهمیت مضمون فراگیر ابعاد مربوط به سواد حرکتی دانش‌آموزان)

شکل ۵. درصد فراوانی (ضریب اهمیت مضمون فراگیر ابعاد مربوط به تسهیلات)

بحث و نتیجه‌گیری

با عنایت به اینکه نتایج تحقیقات نشان داده است یکی از چالش‌های اساسی در سیستم آموزشی کشور، چالش‌های موجود در ورزش دانش‌آموزی است (۱۸)، لذا بررسی دقیق و کاربردی این چالش جهت ارتقای میزان سواد حرکتی دانش‌آموزان و افزایش دانش معلمان در این زمینه از اهمیت بسزایی برخوردار است. از سوی دیگر به لحاظ اسناد بالادستی و چشم‌اندازهای مربوطه، اهمیت دادن به سلامت بدنی و فعالیت دانش‌آموزی کمک بسیار زیادی به برآورده شدن جامعه‌داری سلامت، که قادر است به طور فعال در عرصه علم و تکنولوژی منابع انسانی کارآمد داشته باشد، می‌کند (۱۹).

یافته‌های این تحقیق با تمرکز بر سواد حرکتی دانش‌آموزان دختر، نقش کلیدی دانش معلمان تربیت‌بدنی و تسهیلات ورزشی را تأیید می‌کند. مضمون محوری «دانش تخصصی معلمان» نشان می‌دهد که توانایی معلمان در طراحی فعالیت‌های متناسب با نیازهای رشدی دانش‌آموزان، به‌ویژه دختران، برای ارتقای سواد حرکتی حیاتی است (۴، ۱). این یافته با پژوهش ون مولم و همکاران (۲۰۱۷) هم‌راستا است که بر ضرورت یادگیری مداوم معلمان برای انتقال مؤثر مهارت‌های حرکتی تأکید دارد (۲۰). ویلسون و همکاران (۲۰۱۰) نیز رابطه مستقیم تخصص معلمان با رشد ورزشی دانش‌آموزان را تأیید می‌کنند (۲۱). لوکت (۲۰۱۱) با پیشنهاد ادغام تمرینات با

عملکرد بالا، بر بهبود روش‌های آموزشی تأکید دارد (۲۲) که با یافته‌های این مطالعه هم‌خوانی دارد. همچنین، پلتفرم ادوویکی^۱ معرفی‌شده توسط ژو و گونگ (۲۰۰۸) نقش یادگیری جمعی را در به‌روزرسانی دانش معلمان برجسته می‌کند (۲۹)، برخلاف مطالعه پنا ترونکوسو و همکاران (۲۰۱۹) که بر دانش‌آموزان تمرکز دارد و با این پژوهش هم‌راستایی محدودی دارد (۲۴).

در مضمون فراگیر ابعاد مربوط به دانش معلمان، نتایج تحقیق حاضر با تمرکز بر مضمون محوری «دانش تخصصی معلمان» نشان می‌دهد که عملکرد دبیران ورزش در زمینه کسب دانش و تخصص بیشتر و فراهم‌سازی بسترهای به‌روزرسانی دانش و مهارت، نقش بنیادینی در ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان ایفا می‌کند. این یافته با مطالعات پیشین مانند تحقیق ون مولم^۲ و همکاران (۲۰) مطابقت دارد که بر ضرورت ایجاد پایگاه آموزشی قوی و یادگیری مداوم برای مربیان تأکید داشته‌اند و معتقدند انعطاف در سبک‌های تدریس و جستجوی فرصت‌های یادگیری، توانمندی معلمان را در انتقال مؤثر مهارت‌های حرکتی افزایش می‌دهد. همچنین پژوهش ویلسون^۳ و همکاران (۲۱) نیز با اشاره به اهمیت فرآیندهای کسب دانش در معلمان دبیرستان، بر رابطه مستقیم تخصص مربیان با رشد ورزشی نوجوانان تأکید می‌کند؛ این یافته‌ها با نتایج تحقیق حاضر هم‌راستا هستند. در همین راستا، لوکت^۴ (۲۲) نیز با پیشنهاد ادغام تمرینات با عملکرد بالا در تدریس، به بهبود روش‌های آموزشی و افزایش

³. Wilson

⁴. Loquet

¹. Eduwiki

². Van Mullem

روش‌های دانش‌آموز محور را تقویت می‌کند. دراگو تینوویچ و میتروویچ (۲۰۲۰) نیز بر تعامل انگیزه معلمان و تسهیلات ورزشی تأکید دارند، که مکمل این یافته‌هاست (۲۸).

دیگر یافته این تحقیق بر «انگیزه و عملکرد دانشی معلمان» متمرکز است و در آن «وجود نگرش مثبت معلمان ورزش نسبت به شغل معلمی» بیشترین اهمیت را دارد، نتایج نشان می‌دهد که نگرش حرفه‌ای و انگیزه درونی معلمان تربیت‌بدنی به‌عنوان محرک اصلی در فرایند آموزش، نقش کلیدی در ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان، به‌ویژه دختران، ایفا می‌کند. این نگرش مثبت موجب افزایش تعهد و اشتیاق معلمان برای ارائه آموزش‌های باکیفیت و نوآورانه می‌شود و در نتیجه، محیطی فعال و مشارکت محور در کلاس‌های تربیت‌بدنی به وجود می‌آید. این نتیجه با یافته‌های پژوهش‌های پیشین همخوان است؛ از جمله مطالعه احمد-یکیلماز و آلینچاک^۳ (۲۵) که بر ارتباط مستقیم انگیزه معلمان با بهبود کیفیت تدریس و نتایج یادگیری تأکید دارد، و پژوهش آزدن و یاشارتورک^۴ (۲۶) که نشان می‌دهد نگرش مثبت شغلی معلمان با افزایش رضایت از زندگی آنان پیوند دارد و در نهایت منجر به خلق فضای آموزشی مطلوب‌تر می‌شود. همچنین، از منظر نظری، یافته‌های این تحقیق با اصول نظریه "تعیین‌گری" کوول^۵ (۲۰۱۷) هم‌راستا است، جایی که معلمان با انگیزه درونی تمایل بیشتری به استفاده از روش‌های دانش‌آموز محور و پاسخ‌گو به نیازهای

سواد حرکتی در دانش‌آموزان اشاره دارد. افزون بر این، پژوهش ژو و گونگ^۱ (۲۳) با معرفی پلتفرم Eduwiki به‌عنوان فضای مشارکتی برای به اشتراک‌گذاری دانش معلمان، نقش یادگیری جمعی در به روز سازی دانش تخصصی را برجسته می‌کند که این نیز مؤید یافته‌های این مطالعه است. با این حال، مطالعه پنا ترونکوسو^۲ و همکاران (۲۴) که شکاف دانش مفهومی میان دانش‌آموزان دو کشور شیلی و کلمبیا را بررسی می‌کند، تمرکز خود را بیشتر بر ضعف دانش‌آموزان قرار داده است و نه مستقیماً بر دانش معلمان؛ از این‌رو، عدم مطابقت نسبی این پژوهش با تحقیق حاضر بیشتر به تفاوت زمینه جغرافیایی و تأکید بر سوی دیگر فرآیند آموزشی بازمی‌گردد. در مجموع، یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که ارتقای کیفیت تدریس در درس تربیت‌بدنی و در نتیجه افزایش سواد حرکتی دانش‌آموزان، نیازمند توجه ویژه به توسعه دانش تخصصی معلمان، ایجاد فرصت‌های یادگیری حرفه‌ای مداوم، و بهره‌گیری از روش‌های آموزشی نوین و مشارکتی است. مضمون «انگیزه و عملکرد دانشی معلمان» نشان‌دهنده نقش نگرش مثبت معلمان در ایجاد محیط آموزشی پویا است (۴، ۷). این نتیجه با مطالعه احمد-یکیلماز و آلینچاک (۲۰۲۲) هم‌خوان است که انگیزه معلمان را با کیفیت تدریس مرتبط می‌داند. آزدن و یاشارتورک (۲۶) نیز نشان می‌دهند نگرش مثبت شغلی، فضای آموزشی مطلوبی ایجاد می‌کند. نظریه تعیین‌گری کوول (۲۰۱۷) این یافته را تأیید می‌کند (۲۷)، زیرا انگیزه درونی معلمان،

4. Özden & Yaşartürk

5. Coll

1. Zhou & Gong

2. Peña Troncoso

3. Ahmet-Yıkılmaz & Alincak

روان‌شناختی یادگیرندگان دارند. در کنار این عامل، نقش زیرساخت‌ها و کیفیت امکانات ورزشی نیز مکمل عملکرد دانشی معلمان بوده و از طریق ایجاد فرصت‌های متنوع برای تمرین و یادگیری مهارت‌های حرکتی، به بهبود مشارکت، انگیزش و مهارت‌های بدنی دانش‌آموزان منجر می‌شود؛ همان‌طور که در پژوهش دراگوتینوویچ و میتروویچ^۱ (۲۰۲۰) نیز بر تعامل مثبت میان انگیزش معلمان و دسترسی به تسهیلات ورزشی تأکید شده است. این هم‌راستایی میان یافته‌های این تحقیق و ادبیات نظری و تجربی نشان می‌دهد که تقویت نگرش مثبت و انگیزه حرفه‌ای معلمان، در کنار بهبود امکانات ورزشی، از الزامات کلیدی در ارتقای سواد حرکتی دختران دانش‌آموز محسوب می‌شود و باید به‌عنوان یک اولویت راهبردی در برنامه‌ریزی آموزشی و تربیت‌بدنی مدارس مورد توجه قرار گیرد.

مضمون سازمان دهنده «نظارت بر عملکرد معلمان» نیز از اهمیت بالایی برخوردار بود که در آن «ارزشیابی دقیق مسئولین از دانش معلمان» بیشترین اهمیت را دارد، نتایج نشان می‌دهد که ارزیابی نظام‌مند و دقیق دانش تخصصی معلمان تربیت‌بدنی، عاملی مؤثر در ارتقای کیفیت آموزش تربیت‌بدنی و به تبع آن، توسعه سواد حرکتی دانش‌آموزان، به‌ویژه دختران است. این ارزشیابی‌ها نه‌تنها موجب شناسایی نقاط قوت و ضعف در عملکرد آموزشی معلمان می‌شود، بلکه زمینه بهبود مستمر برنامه‌های درسی، سبک‌های تدریس و استفاده بهینه از امکانات ورزشی را فراهم

می‌سازد. در همین راستا، پژوهش ژو^۲ و همکاران (۲۰۲۴) بر اهمیت زیرساخت‌های ورزشی با کیفیت به‌عنوان بستری برای ارتقای مشارکت و یادگیری اثربخش دانش‌آموزان تأکید می‌کند. همچنین، مدیریت مؤثر این امکانات زمانی به حداکثر کارایی خود می‌رسد که معلمان دارای دانش کافی و سبک‌های متنوع تدریس باشند؛ همان‌طور که ستیاوان و ویبوو^۳ (۲۰۲۳) نیز اشاره کرده‌اند (۳۰)، عملکرد رضایت‌بخش معلمان در کنار تجهیزات مناسب، اثربخشی برنامه‌های تربیت‌بدنی را به طور چشمگیری افزایش می‌دهد. مطالعه کوللا^۴ (۲۰۱۹) نیز نشان می‌دهد که تسلط معلمان بر مدل‌های گوناگون آموزشی، آنان را قادر می‌سازد تا تدریس خود را با نیازها و سبک‌های یادگیری متنوع دانش‌آموزان هماهنگ کنند و محیطی فراگیر و سازنده ایجاد نمایند. مضمون «نظارت بر عملکرد معلمان» بر اهمیت ارزشیابی دقیق دانش معلمان تأکید دارد. این ارزشیابی‌ها نقاط قوت و ضعف را شناسایی کرده و کیفیت آموزش را بهبود می‌بخشند (۴). ژو و همکاران (۲۰۰۸) و ستیاوان و ویبوو (۲۰۲۳) نقش زیرساخت‌های ورزشی و دانش معلمان را در اثربخشی برنامه‌های تربیت‌بدنی تأیید می‌کنند. کوللا^۵ (۲۰۱۹) نیز تسلط معلمان بر مدل‌های آموزشی را برای هماهنگی با نیازهای دانش‌آموزان ضروری می‌داند.

یافته‌های مرتبط با مضمون محوری «مؤلفه‌های مربوط به تسهیلات و زمینه‌ی استفاده از آن‌ها»، که در آن «هزینه‌بر بودن تهیه تسهیلات ورزشی» بیشترین

4. Colella

1. Dragutinovic & Mitrovic

2. Zhu

3. Setiawan & Wibowo

معلمان تربیت‌بدنی، نقشی حیاتی در بهبود مهارت‌های حرکتی دانش‌آموزان ایفا می‌کند و توجه به ابعاد اقتصادی و مدیریتی این تسهیلات باید در اولویت برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد.

موضوع «مؤلفه‌های مربوط به افزایش فعالیت‌های حرکتی دانش‌آموزان»، به‌ویژه کاهش محدودیت‌های مربوط به ساعات ورزش و فعالیت حرکتی، تأثیر بسیار زیادی بر ارتقای سواد حرکتی دارد. در این راستا، ادغام سواد بدنی در برنامه‌های آموزشی و ساعات ورزشی بسیار حائز اهمیت است، زیرا نه تنها به توسعه مهارت‌های حرکتی، بلکه به درک و انگیزه لازم برای مشارکت در فعالیت بدنی مادام‌العمر نیز کمک می‌کند (۳۷). معلمان تربیت‌بدنی نقش اساسی در این فرآیند دارند؛ زیرا طراحی و شیوه تدریس آن‌ها می‌تواند یادگیری مهارت‌های حرکتی را تسهیل کرده و در نهایت به ارتقای سواد فیزیکی دانش‌آموزان کمک کند. برای این منظور، معلمان باید بر اهمیت فعالیت بدنی تأکید کرده و عادت‌های صحیحی را برای کاهش زمان بی‌حرکی در دانش‌آموزان ترویج کنند. این امر مستلزم دانش و سازگاری معلمان ورزش با رویکردهای نوین در زمینه سواد حرکتی است (۳۸). علاوه بر این، استفاده از بازی‌های فضای باز و فعالیت‌های ورزشی در آموزش ابتدایی به دلیل تأثیرات آموزشی آن‌ها و نقش کلیدی‌شان در توسعه مهارت‌های حرکتی و هماهنگی که مبنای سواد حرکتی هستند، مورد توجه قرار دارد. بازی‌ها و فعالیت‌های ورزشی نه تنها باعث بهبود هماهنگی و انعطاف‌پذیری دانش‌آموزان می‌شوند، بلکه

اهمیت را دارد، نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری ناکافی در زیرساخت‌های ورزشی، از جمله تجهیزات و فضاهای استاندارد، یکی از چالش‌های بنیادین در مسیر ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان به‌ویژه در مدارس دولتی است. نبود تسهیلات کافی و مناسب، معلمان تربیت‌بدنی را با محدودیت‌های عملیاتی مواجه می‌سازد و آنان را ناگزیر به اتخاذ راهکارهای جایگزین، همچون تغییر کاربری تجهیزات موجود یا استفاده از محیط‌های غیررسمی و ناکارآمد می‌کند (۳۲). نمونه‌ای از این مسئله در مطالعه تامساح و همکاران (۳۳) مشهود است، جایی که معلمان برای حفظ کیفیت آموزش، از تجهیزات اصلاح‌شده و خلاقانه در شرایط بحرانی بهره می‌برند. افزون بر آن، ارزیابی کیفی امکانات فیزیکی در فرایند آموزش تربیت‌بدنی، جایگاهی کلیدی دارد؛ چنان‌که برنی^۱ (۳۴) نیز در زمینه استانداردهای اعتباربخشی آموزشی بر ضرورت منابع کافی برای تحقق نتایج مطلوب آموزشی تأکید کرده است. در بسیاری از موارد، عدم انطباق فضاهای باز ورزشی با استانداردهای ایمنی و ملی نه تنها مشارکت بدنی دانش‌آموزان را کاهش می‌دهد، بلکه آسیب‌های جسمی و روانی را نیز محتمل می‌سازد و مانعی جدی در تحقق اهداف کلان سلامت ملی محسوب می‌شود (۳۵). با وجود این چالش‌ها، برخی استراتژی‌های انطباقی مانند مدیریت خلاقانه زمان‌بندی فعالیت‌ها و بهینه‌سازی استفاده از منابع موجود می‌تواند به تداوم ارتقای سواد حرکتی کمک کند (۳۶). در مجموع، کیفیت، ایمنی و دسترسی به امکانات ورزشی، در تعامل با توانمندی‌های حرفه‌ای

^۱. Berney

پایدارتر و مؤثرتر در ارتقای سواد فیزیکی است، نقش حیاتی در این فرایند ایفا می‌کنند (۴۳). علاوه بر این، نشان داده شده است که مدل‌های آموزش ورزشی با ایجاد فضای انگیزشی مثبت، که باعث افزایش مشارکت عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی می‌شود، سواد بدنی را بهبود می‌بخشد (۴۴)؛ بنابراین، با درک و پرداختن به انگیزه دانش‌آموزان، معلمان تربیت‌بدنی می‌توانند به طور مؤثر از امکانات ورزشی برای پرورش محیطی مناسب برای توسعه سواد بدنی استفاده کنند و در نهایت منجر به بهبود نتایج بهداشتی و فعالیت بدنی پایدار در بین دانش‌آموزان شود.

مضمون سازمان دهنده «مؤلفه‌های مرتبط با والدین و خانواده دانش‌آموزان»، به‌ویژه تأکید بر «فرهنگ خانواده برای افزایش تحرک و سواد حرکتی دانش‌آموزان»، تأثیر زیادی بر ارتقای سواد حرکتی از طریق امکانات ورزشی و آموزش تربیت‌بدنی دارد. مشارکت خانواده در تقویت مهارت‌های دانش‌آموزان در تربیت‌بدنی اهمیت زیادی دارد، زیرا محیطی حمایتی ایجاد می‌کند که موجب ترغیب به مشارکت و یادگیری فعال می‌شود (۴۵). این مشارکت به ایجاد فرهنگی اختصاص دارد که برای فعالیت بدنی ارزش‌قائل است. در کشورهای با سنت‌های ورزشی قوی، مانند فوتبال، مشارکت والدین در توسعه ورزش جوانان امری حیاتی است. معلمان باید روش‌های تدریس خود را با فرهنگ خانواده‌ها هماهنگ کرده و برنامه درسی متناسب با نیازهای فرهنگی طراحی کنند (۴۶). این رویکرد شامل فعالیت‌هایی است که هم دانش‌آموزان و هم خانواده‌ها را درگیر می‌کند و سواد حرکتی را فراتر از کلاس‌های

از طریق تقویت توانمندی‌های جسمی، زمینه‌ساز افزایش سواد حرکتی نیز هستند (۳۹). مدارس به‌عنوان بستری برای ارتقای سواد حرکتی از طریق فعالیت‌های درسی و خارج از برنامه، می‌توانند به افزایش آمادگی جسمانی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک کنند (۴۰)؛ بنابراین، کاهش محدودیت‌های زمانی در ساعات فعالیت بدنی نه‌تنها به فراهم‌سازی امکانات ورزشی مؤثر نیاز دارد، بلکه مستلزم آشنایی معلمان تربیت‌بدنی با مفاهیم سواد بدنی است تا بتوانند به‌طور مؤثر سواد حرکتی را در میان دانش‌آموزان ارتقا دهند و آن‌ها را به سمت فعالیت‌های بدنی منظم و طولانی‌مدت هدایت کنند.

مضمون محوری «مؤلفه‌های مرتبط با دانش‌آموز»، به‌ویژه تأکید بر «انگیزه دانش‌آموزان برای فعالیت بدنی»، به‌طور قابل توجهی بر نقش امکانات ورزشی و معلمان تربیت‌بدنی در ارتقای سواد بدنی تأثیر می‌گذارد. انگیزه یک مؤلفه حیاتی در مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی است، زیرا تعهد مادام‌العمر به یک سبک زندگی فعال را تقویت می‌کند. معلمان تربیت‌بدنی می‌توانند از استراتژی‌های انگیزشی مانند شخصی‌سازی تدریس و استفاده از بازی‌ها برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان و مشارکت در فعالیت‌های بدنی استفاده کنند (۴۱). نظریه تعیین سرنوشت و مدل فرازمینی اهمیت انگیزه خودمختار را برجسته می‌کند، که می‌تواند از محیط‌های آموزشی به فعالیت‌های اوقات فراغت منتقل شود و در نتیجه رفتارهای سالم خارج از مدرسه را تقویت می‌کند (۴۲). معلمان با ایجاد محیطی حمایتی که انگیزه ذاتی را تشویق می‌کند، که

با امکانات»، به ویژه اهمیت تأمین زیرساخت‌های مناسب برای نصب تجهیزات ورزشی، تأثیر قابل توجهی بر امکانات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی در ارتقای سواد حرکتی دارد. فراهم کردن امکانات و زیرساخت‌های کافی برای تربیت‌بدنی بسیار حیاتی است زیرا فرصت‌های متنوعی برای فعالیت‌های بدنی فراهم می‌آورد که مشارکت دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد و نتایج یادگیری آن‌ها را بهبود می‌بخشد (۴۹). زیرساخت‌ها، مانند سالن‌های بدنسازی مجهز و زمین‌های بازی قابل دسترسی، از فراگیر بودن و مشارکت پشتیبانی کرده و انواع فعالیت‌های ورزشی را تسهیل می‌کنند که مهارت‌های حرکتی، هماهنگی و کار تیمی را ارتقاء می‌بخشند (۵۰). معلمان تربیت‌بدنی این امکانات را به عنوان ابزارهای آموزشی ضروری می‌بینند، زیرا اغلب از زیرساخت‌های موجود برای برگزاری درس‌های خارج از کلاس استفاده می‌کنند که علاقه و مشارکت دانش‌آموزان در ورزش را افزایش می‌دهد؛ همچنین، وجود امکانات ورزشی متنوع در محیط‌های آموزشی باعث می‌شود که آموزش‌های ورزشی شخصی‌سازی شده و انعطاف‌پذیر باشد و نیازهای فردی دانش‌آموزان را برآورده کرده و سطح آمادگی جسمانی و مهارت‌های آن‌ها را افزایش دهد (۲۹). با این حال، چالش‌هایی مانند مدیریت و نگهداری ناکافی از امکانات می‌تواند مانع اثربخشی آن‌ها شود، بنابراین نیاز به شیوه‌های مدیریت مؤثر و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها برای ایجاد محیط‌های یادگیری حمایتی احساس می‌شود.

درس ترویج می‌دهد. همکاری با خانواده‌ها به معلمان کمک می‌کند تا محیط یادگیری جامع‌تری ایجاد کنند که از مهارت‌های حرکتی حمایت کرده و فعالیت بدنی مادام‌العمر را تشویق کند (۳۱).

در مضمون فراگیر ابعاد مربوط به تسهیلات، موضوع سازماندهی «مؤلفه‌های مرتبط با مسئولان»، به‌ویژه تخصیص بودجه کافی برای امکانات ورزشی، تأثیر قابل توجهی بر دسترسی به امکانات ورزشی و دانش معلمان تربیت‌بدنی در ارتقای سواد حرکتی دارد. بودجه کافی برای امکانات ورزشی منابع متنوع و با کیفیت بالا فراهم می‌آورد که به بهبود محیط آموزش و یادگیری تربیت‌بدنی کمک می‌کند و در نتیجه علاقه و مشارکت دانش‌آموزان را افزایش می‌دهد، که این امر به بهبود سواد بدنی و مهارت‌های حرکتی آنان منجر می‌شود (۲۹). معلمان این امکانات را به عنوان رسانه‌های آموزشی ضروری می‌شناسند که اغلب خارج از کلاس برای تسهیل تجربیات یادگیری عملی به کار می‌روند. اثربخشی این امکانات به مدیریت و نگهداری مناسب آن‌ها بستگی دارد (۴۷). معلمان با دسترسی به امکانات نگهداری‌شده، مجهز بهتری برای استفاده از تکنولوژی و روش‌های نوآورانه هستند و توانایی خود را در ارتقای سواد حرکتی افزایش می‌دهند (۴۸). در نهایت، تخصیص استراتژیک بودجه به امکانات ورزشی نه تنها از زیرساخت‌ها پشتیبانی می‌کند، بلکه معلمان را قادر می‌سازد تا سواد حرکتی را از طریق بهبود شیوه‌های آموزشی تقویت کنند.

همچنین در مضمون فراگیر ابعاد مربوط به تسهیلات مضمون محوری «مؤلفه‌های زیربنایی مرتبط

موضوع مرکزی «همکاری معلمان و مشارکت در تأمین امکانات ورزشی» به طور مستقیم بر ارتقای کیفیت و دسترسی به آموزش ورزشی و همچنین بر تقویت سواد حرکتی تأثیرگذار است. مشارکت فعال معلمان در مدیریت و استفاده از امکانات ورزشی برای ایجاد یک محیط یادگیری حمایتی که علاقه و مشارکت دانش‌آموزان را در فعالیت‌های بدنی تحریک می‌کند، بسیار اهمیت دارد. این مشارکت باعث می‌شود که امکانات ورزشی به‌طور مؤثر به‌عنوان رسانه‌های آموزشی مورد استفاده قرار گیرند و نگهداری مناسب آن‌ها تضمین شود، که برای تجربیات یادگیری عملی تربیت‌بدنی خارج از کلاس ضروری است (۴۷).

همچنین، در دسترس بودن امکانات ورزشی متنوع و به‌خوبی مدیریت‌شده می‌تواند علایق و نیازهای مختلف دانش‌آموزان را برآورده کرده و به تبع آن انگیزه و مشارکت آن‌ها را در فعالیت‌های ورزشی افزایش دهد (۲۹). این رویکرد شخصی‌سازی شده به آموزش ورزشی نه‌تنها آمادگی جسمانی و سطح مهارت‌های دانش‌آموزان را بهبود می‌بخشد بلکه از توسعه سواد بدنی نیز حمایت می‌کند، که با افزایش آمادگی جسمانی به‌طور غیرمستقیم بر پتانسیل و دستاوردهای تحصیلی دانش‌آموزان اثر می‌گذارد (۵۱). به علاوه، مشارکت معلمان در رویدادهای ورزشی که ممکن است تحت تأثیر عواملی چون تمایل یا مهارت‌های محدود باشد، می‌تواند از طریق آموزش هدفمند و استراتژی‌های مشارکت بهبود یابد، که در نهایت توانایی آن‌ها در ارتقای سواد حرکتی به‌طور مؤثر افزایش می‌یابد.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که ارزیابی علمی و منظم دانش و عملکرد معلمان تربیت‌بدنی، توجه به انگیزه‌های درونی دانش‌آموزان و مشارکت فعال خانواده‌ها در شکل‌گیری فرهنگ حمایت‌گرایانه، از ارکان اساسی در ارتقای سواد حرکتی به‌ویژه در میان دانش‌آموزان دختر محسوب می‌شوند. این مؤلفه‌ها، با ایجاد هم‌افزایی میان آموزش، انگیزش و محیط خانوادگی، زمینه‌ساز بهبود کیفیت برنامه‌های تربیت‌بدنی، افزایش مشارکت پایدار دانش‌آموزان در فعالیت‌های حرکتی و بهره‌برداری مؤثرتر از امکانات ورزشی مدرسه هستند. بر این اساس، تقویت ارتباط میان مدرسه، دانش‌آموز و خانواده می‌تواند راهبردی مؤثر برای توسعه پایدار سواد حرکتی و ترویج سبک زندگی فعال در میان نسل نوجوان باشد.

یافته‌های این تحقیق می‌توانند یافته‌های این تحقیق می‌توانند به‌عنوان مبنایی علمی برای تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی در حوزه تربیت‌بدنی مدارس مورد استفاده قرار گیرند. این یافته‌ها نشان می‌دهند که ارتقای کیفیت آموزش تربیت‌بدنی تنها با تمرکز بر دانش معلمان کافی نیست، بلکه توجه به انگیزه دانش‌آموزان و نقش حمایتی خانواده نیز ضروری است؛ بنابراین، برنامه‌ریزان آموزشی می‌توانند با تکیه بر این نتایج، رویکردهای جامع‌تری طراحی کنند که در آن ارزیابی مستمر معلمان، تقویت انگیزه‌های درونی دانش‌آموزان و مشارکت خانواده‌ها به‌طور هم‌زمان مدنظر قرار گیرد تا زمینه‌ساز رشد همه‌جانبه سواد حرکتی دانش‌آموزان فراهم شود

وجود دارد، زیرا برخی مشارکت‌کنندگان ممکن است دیدگاه‌های خود را با احتیاط یا متأثر از ملاحظات شغلی بیان کرده باشند. از سوی دیگر، تمرکز این پژوهش بیشتر بر مدارس دولتی بوده و وضعیت مدارس غیردولتی، مناطق روستایی یا نواحی با امکانات کمتر به طور کامل مورد بررسی قرار نگرفته است. علاوه بر این، متغیرهای فرهنگی، جنسیتی و اقلیمی که ممکن است در شکل‌گیری سواد حرکتی دانش‌آموزان نقش داشته باشند، در تحلیل نهایی به طور کامل کنترل یا تفکیک نشده‌اند. این موارد می‌تواند زمینه‌ساز مطالعات مکمل و گسترده‌تری در آینده باشد.

برای تحقیقات آتی، پیشنهاد می‌شود گسترش دامنه نمونه‌گیری از مدارس مختلف در مناطق شهری و روستایی، بررسی تأثیر متغیرهای فرهنگی، جنسیتی و اقلیمی بر سواد حرکتی دانش‌آموزان، و استفاده از رویکردهای کمی یا تجربی برای سنجش تأثیر تغییرات در برنامه‌های تربیت‌بدنی بر سواد حرکتی است. همچنین، پیشنهاد می‌شود که تأثیر فناوری‌های نوین در فرآیند آموزش تربیت‌بدنی، به‌ویژه استفاده از اپلیکیشن‌ها و تجهیزات ورزشی هوشمند، مورد بررسی قرار گیرد تا بهبود کیفیت آموزش و افزایش مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های بدنی مورد ارزیابی قرار گیرد.

بر اساس یافته‌های تحقیق، پیشنهاد می‌شود نظام ارزیابی دقیقی برای سنجش عملکرد آموزشی معلمان تربیت‌بدنی طراحی و اجرا شود تا دانش تخصصی، سبک‌های تدریس و توانمندی‌های آنان به‌صورت منظم مورد بررسی قرار گیرد. این ارزیابی می‌تواند مبنایی برای بهبود برنامه‌های آموزشی، به‌روزرسانی محتوا و ارتقای کیفیت تدریس در مدارس باشد. همچنین، برگزاری دوره‌های توانمندسازی حرفه‌ای برای معلمان با تأکید بر روش‌های نوین تدریس، راهبردهای تقویت انگیزه در کلاس، و آشنایی با اختلالات رشدی حرکتی دانش‌آموزان ضروری است.

از سوی دیگر، برای ارتقای سواد حرکتی دانش‌آموزان به‌ویژه دختران، باید برنامه‌های متنوع و انگیزشی در نظر گرفته شود که با نیازها و علایق آن‌ها هم‌راستا باشد. استفاده از بازی‌های فعال، تمرین‌های گروهی و روش‌های یادگیری شخصی‌سازی‌شده می‌تواند مشارکت فعال دانش‌آموزان را افزایش دهد. همچنین، توصیه می‌شود فرهنگ خانواده در آموزش تربیت‌بدنی لحاظ شود و فرصت‌هایی برای مشارکت والدین در برنامه‌های ورزشی مدارس فراهم گردد، تا محیطی حمایتی برای یادگیری حرکتی و فعالیت بدنی پایدار در داخل و خارج از مدرسه شکل گیرد.

این تحقیق با رویکرد کیفی انجام شده و داده‌ها از طریق مصاحبه با تعداد محدودی از معلمان، کارشناسان و متخصصان جمع‌آوری شده‌اند؛ بنابراین، تعمیم‌پذیری نتایج به کل جامعه معلمان تربیت‌بدنی با احتیاط صورت می‌گیرد. همچنین، امکان وجود سوگیری در پاسخ‌ها به‌ویژه در مصاحبه‌های عمیق

References

1. Salehi T, Zarei A, Ashraf Ganjouei F. Student sports futures research with a structural analysis approach. *Contemporary Studies On Sport Management*. 2023 Sep 22;13(25):1-20.
2. Rajabi M, Shabanibahar G, Kargar G, Honari H. Identifying the Effective factors of talent management in Handball of IRAN Based on the Grounded Theory approach. *Strategic Studies on Youth and Sports*. 2023 May 22;22(59):355-78.
3. Basheqre F, Farahani A, Asadi H. Comparing the academic achievement of high school students participating in regular group and individual sports activities. *Sustainable Development Management in Sports*, 2012; 1(2), 117-136.
4. Babaei M, Fattahi Masroor F, Shakeri N. Identifying the Current Situation and Obstacles to the Development of Sport for All in the Country. *Strategic Studies on Youth and Sports*. 2018 Nov 22;17(41):235-47.
5. Nikkhab M. An Analysis of Learning Outcomes of Elementary Education from the point of view of Graduates and Faculty Members at Farhangian University (mixed study). *New Educational Approaches*. 2023 Feb 20;17(2):41-62.
6. Asadolahi A, Sajjadi SH, Nikaeen Z, Zarei A. Designing a model of physical activity of Iranian women in leisure time at different stages of life. *Strategic Studies on Youth and Sports*. 2023 Aug 23;22(60):9-32.
7. Khaledifard, A., Shetab Bushehri, S. N., Khatibi, A., & Heydarinejad, S. Identifying and analyzing the context and intervening factors affecting the sustainable employment of Iranian sports science graduates. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 2023, 22(61): 297-318. (In persian)
8. Rezaei M, Tashvigh F. Revisiting the Measures of Cultural Capital. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*, 2013; 2(1): 9-35. (In persian)
9. Mahdinezhad D. Comparison of happiness and academic progress of self-sacrificing students and athletes and non-athletes. *journal of motor and behavioral sciences*. 2023 Mar 21;6(1):59-66.
10. Currell K, Jeukendrup AE. Validity, reliability and sensitivity of measures of sporting performance. *Sports medicine*. 2008 Apr;38:297-316.
11. Hughes MD, Bartlett RM. The use of performance indicators in performance analysis. *Journal of sports sciences*. 2002 Jan 1;20(10):739-54.
12. Limouchi S, Mushraf Javadi B, Safania A, Mohammadi F. Identifying factors affecting the participation of disabled people in sports activities. *Contemporary Research in Sports Management*, 2019; 9(18): 77-90.
13. Hassani M, Yarahmadi M.H. Investigating mental health and self-efficacy among students with high religious beliefs and students with low religious beliefs (Case study: high school students in Mehriz city). 2019. Available from: <https://sid.ir/paper/901288/fa>.
14. Ziaei V, Kalishadi R, Ardalan G, Ghairtamand R, Majdzadeh S.R, Mottagian Nemadzem Maluk. Physical activity levels of Iranian students: The Caspian Study. *Iranian Journal of Pediatrics* [Internet]. 2006;16(2):157-164. Available from: <https://sid.ir/paper/75977/fa>
15. Moosavirad ST, Keshavarz L. Relation of between how leisure and mental health teachers athletes and non-athlet shahin shahr city. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*. 2015 Aug 23;2(2):73-80.
16. Abdullah Pour A. Student Health: A Strategy for Preventing Physical and Mental Illnesses with a Focus on Physical Activity, The First International Conference of Talent-Finding and Culture-

- Building Teachers in Developing Technical and Vocational Education and Work-Knowledge on the Path to Sustainable Development, 2024. <https://civilica.com/doc/2176792>
17. Bakht azmaye Bonab M, Montazer Khorasan H. Study of the Method of Content Analysis in Research with a Qualitative Approach, Third International Conference on Industrial Management and Engineering, Tehran, 2017. <https://civilica.com/doc/757021>
  18. Aflakifar H, Rafipour A. Religious Education and Its Challenges in Education. Conference on Management and Humanities Research in Iran, 2023; 14(14): 1462-1469.
  19. Ahmadi-Qaracha A. The importance of physical activity and exercise in the health and well-being of students. Conference on Management and Humanities Research in Iran, 2023; 13(13): 4035-4045.
  20. Van Mullem P, Shimon J, Van Mullem H. Building a pedagogical coaching base: Pursuing expertise in teaching sport. *Strategies*. 2017 Sep 3;30(5):25-32.
  21. Wilson LM, Bloom GA, Harvey WJ. Sources of knowledge acquisition: Perspectives of the high school teacher/coach. *Physical Education and Sport Pedagogy*. 2010 Oct 1;15(4):383-99.
  22. Loquet M. Knowledge-in-action between rules and experiences: lessons from high performance sport for physical education. *Physical Education and Sport Pedagogy*. 2011 Apr 1;16(2):145-62.
  23. Zhou Y, Gong C. Eduwiki: An Effective Teachers' Knowledge Management Platform. In 2008 4th International Conference on Wireless Communications, Networking and Mobile Computing 2008 Oct 12 (pp. 1-4). IEEE.
  24. Peña Troncoso S, Toro Arévalo S, Osses Bustingorry S, Pachón Moreno JO, Hernández-Mosqueira C. La Dimensión Conceptual del Conocimiento en Educación Física: Un estudio Binacional. *Retos: Nuevas Perspectivas de Educación Física, Deporte y Recreación*. 2019 Jan 1;35.
  25. Yıkılmaz ÜA, Alıncak F. Examination of physical education and sport teachers' expectations and motivations from the teaching profession. *Journal of Research of the University of Quindío/Revista de Investigaciones Universidad del Quindío*. 2022 Jan 3;34.
  26. Özden E, Yaşartürk F. The Relationship between Physical Education and Sports Teacher Candidates' Attitudes toward the Teaching Profession and Levels of Satisfaction with Life. *International Journal of Sport Culture and Science*.;12(3):305-21.
  27. Coll González-Cutre D. Teaching and motivational strategies in physical education classes from the perspective of self-determination theory. *E-Motion: Journal of education, motor skills and research*, 2017; (8): 44-62.
  28. Dragutinovic K, Mitrovic M. Attitudes of Teachers Towards Physical Education Teaching in Elementary School. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*. 2020;4(2):29-33.
  29. Zhu D, Yang C, Ma H, Wang W. Research on the Influence of Sports Facilities on College Physical Education Teaching. *Journal of Humanities, Arts and Social Science*. 2024 Jan 17;8(12).
  30. Setiawan D, Wibowo AT. The Influence Of Sports Facility Management And Teacher Services On The Effectiveness Of Physical Education. *Journal Management of Sport*. 2023 Sep 30;2(1):21-7.
  31. Colella D. Insegnamento e apprendimento delle competenze motorie. *Processi e Relazioni. Formazione & insegnamento*. 2019 Dec 31;17(3 Suppl.):73-88.
  32. Merxhani H, Ibraimi F. Enhancing the potential of sport facilities at school. *JAS-SUT Journal of Applied Sciences-SUT*. 2024 Sep 18;10(19-20):47-56.
  33. Tamsah H, Ilyas JB, Yusriadi Y. Create teaching creativity through training management, effectiveness training, and teacher quality in the covid-19 pandemic. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*. 2021 Nov 1;8(4):18-35.

34. Berney MF. Physical facilities evaluation in teacher education programs. In A practical guide to teacher education evaluation 1989 Sep 30 (pp. 169-176). Dordrecht: Springer Netherlands.
35. Wang X. Status and countermeasures of development of the Chinese sports industry. Highlights in Business, Economics and Management. 2023;8:1-8.
36. Widiastuti W. Mengatasi Keterbatasan Sarana Prasarana Pada Pembelajaran Pendidikan Jasmani [Overcoming Facilities Limitations Affecting Physical Education Learning Activities]. Polyglot: Jurnal Ilmiah. 2019 Jan 30;15(1):140-55.
37. Silverman S, Mercier K. Teaching for physical literacy: Implications to instructional design and PETE. Journal of Sport and Health Science. 2015 Jun 1;4(2):150-5.
38. Rutkauskaitė R, Baravykiene J, Maciulevičienė E, Sukys S. Physical Literacy of Physical Education Teachers and the Application of Physical Literacy Components During Physical Education Classes. Education Sciences. 2024;14(12):1391.
39. Veselovsky A. P, Danylkiv S. V, Veselovska O. M. Mobile games as a means of increasing the motor activity of younger school students during physical education lessons. Scientific Journal of the Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University. 2023; 15(165): 30-34.
40. Green NR, Roberts WM, Sheehan D, Keegan RJ. Charting physical literacy journeys within physical education settings. Journal of Teaching in Physical Education. 2018 Jul 1;37(3):272-9.
41. Bryan CL, Solmon MA. Student motivation in physical education and engagement in physical activity. Journal of sport behavior. 2012 Sep 1;35(3):267.
42. Soós I, Boros-Balint I, Hamar P. Quantitative and Qualitative Characteristics of motivation in the field of physical education and sports. Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Educatio Artis Gymnasticae. 2023 Mar 1;68(1).
43. Barrett J. School-based Physical Activity: Planning with student motivation in mind. 2015; 10(1): 428.
44. Choi SM, Sum KW, Leung FL, Wallhead T, Morgan K, Milton D, Ha SC, Sit HP. Effect of sport education on students' perceived physical literacy, motivation, and physical activity levels in university required physical education: a cluster-randomized trial. Higher Education. 2021 Jun;81:1137-55.
45. Castelli DM, Centeio EE, Beighle AE, Carson RL, Nicksic HM. Physical literacy and comprehensive school physical activity programs. Preventive medicine. 2014 Sep 1;66:95-100.
46. Zhang J. The lack of culture in school physical education and its countermeasures. International Journal of New Developments in Education. 2021 Jun 30;3(3):66-70.
47. Dewi C, Windoro D, Pura DN. Management of physical education facilities and infrastructure. Journal of Education Technology. 2021 Jun 20;5(2):291-7.
48. Aydin M. Assessing knowledge levels of secondary school physical education and sports teachers about inclusive education. Educational research and reviews. 2014 Nov 10;9(21):1115-24.
49. Siregar FS, Tambunan RS, Simamora FD, Situmorang D, Sitorus K. Analisis Peran Sarana dan Prasarana dalam Proses Pendidikan Jasmani dan Keolahragaan di Sekolah Dasar. Jurnal Pendidikan, Bahasa dan Budaya. 2024 Dec 9;3(4):157-67.
50. Singh DP. NEP 2020: The Status of the Role of Infrastructure in Enhancing Physical Education Programs. International Journal of Current Science Research and Review. 2024;7(03):1540-5.
51. Lundvall S. Physical literacy in the field of physical education—A challenge and a possibility. Journal of Sport and Health Science. 2015 Jun 1;4(2):113-8.